

یوان شریعت: حریم خصوصی مفهومی است که تعریف آن

یوان شریعت: حریم خصوصی مفهومی است که تعریف آن به شرایط محیطی بستگی دارد. در واقع، حریم خصوصی خط قرمزی برای حدود حضور جامعه در زندگی شخصی افراد محسوب می‌شود. بنابراین می‌توان گفت که حریم خصوصی تمایل اشخاص است به اینکه آزادانه تصمیم بگیرند که تحت چه شرایطی و تا چه میزانی خود، وضعیت و رفتارشان را برابری دیگران فاش کنند. از نگاه کلی حریم خصوصی همه افراد محترم است. حق حریم شخصی یونانی در قوانین بین‌المللی آمده است. به دنبال پذیرش اعلامیه جهانی حقوق بشر در سال ۱۹۴۸ و ماده ۱۲ که مستقیماً در رابطه با موضوع حریم شخصی است، شروط مشابهی در قرارداد بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی و کنوانسیون اروپا درباره حقوق بشر و سایر کنوانسیون‌ها و توافقات منطقه‌ای گنجانده شده است. بر مبنای ماده ۱۲ اعلامیه جهانی حقوق بشر «هیچ احدی نباید در قلمرو خصوصی، خانواده، محل زندگی یا مکاتبات شخصی، تحت مداخله خودسرانه قرار گیرد». همچنین بند یک ماده ۹ و بند یک ماده ۱۷ میثاق حقوق مدنی و سیاسی بر حفظ حریم شخصی افراد تأکید دارد. با این وجود حق حریم خصوصی آنگونه که در اسناد و موازین بین‌المللی تعریف شده از نسوی برخی دولت‌ها رعایت می‌شود. بدیهی است شناسایی حق حریم خصوصی به عنوان یک حق اساسی بدین معناست که هیچ قانون عادی نتواند آن را حذف کند نظر به جایگاه حریم خصوصی در اسناد و موازین بین‌المللی حقوق بشر این حق به طور کامل از نسوی دولت آمریکا رعایت نمی‌شود و این دولت استراحت سمع و تجسس در ارتباطات شخصی را بدشت افزایش داده است.

■ **قانون حریم خصوصی در آمریکا**

دولت آمریکا در سال‌های اخیر نظارت و تجسس‌های بیشتری درباره شهروندان این کشور به عمل آورده است. در این کشور، سواستفاده از مظنونان و زندانی‌ها اتفاقی متداول بوده و تجسس و بازرسی درباره شهروندان معمولی نیز همچنان گسترش یافته است. به نحوی که موجب شده، فضای باز جامعه آمریکایی به میزان قابل توجهی محدودتر و آزادی شهروندان آشکارا نقض شود. با وجود اینکه جاسوسی از شهروندان برخلاف قانون اساسی آمریکاست اما میزان اجرای شدن این قانون در ایالات متحده از کیفیت مطلوبی برخوردار نیست. افشاگری‌های جدید ویکی‌لیکس با هدف آگاهی عمومی از جاسوسی‌ها، این واقعیت را نشان می‌دهد که هیچ‌کس از جاسوسی‌های دولت آمریکا مصون نیست. اخیراً نیز این دولت با تعدید نقض قوانین حریم خصوصی به بهانه مبارزه با تروریسم از داده‌های سنسویفت استفاده می‌کند. گزارشگر ویژه سازمان ملل نسبت به صلاحیت ورود دیوان عالی آمریکا به فشارهای سیاسی هشدار داده و نکات مهمی را یادآور شده است. علاوه بر این مجلس نمایندگان آمریکا به دنبال تصویب طرحی است که طی

تشریح وضعیت حقوق بشر در میان شهروندان ایالات متحده

حریم خصوصی به سبک آمریکایی

یک شهروند آمریکایی در حال دستگیری توسط پلیس

آن به طور موقت و قانونی اختیارات و دسترسی‌های آزادس امنیت ملی این کشور برای جاسوسی از اینترنت افزایش یابد. قرار است در صورت تصویب، مجوزهای یک ماهه‌ای به آزادس امنیت ملی برای توسعه نظارت خود بر فضای مجازی داده شود و نمایندگان در این فرصت به طور دقیق‌تر درباره موارد حفظ حریم شخصی کاربران و محدوده‌های دسترسی مجاز برای تصویب قانونی جدید و دائمی تصمیم‌گیری کنند. گفتنی است عمر قانون پیشین که اجازه جاسوسی از اینترنت را به سلازمان مذکور می‌داد، در تاریخ ۳۱ دسامبر ۲۰۱۷ به پایان رسید. بنابراین اعضای مجلس نمایندگان آمریکا تصمیم گرفتند تا زمان تصویب قانون جامع، دسترسی‌های موقتی یک ماهه مورد اشاره را به آزادس امنیت ملی بدهند. طبق قانون روبه انقضا، سازمان امنیتی مذکور مجاز است تمام ارتباطات اینترنتی افراد مشکوک ساکن در خارج از آمریکا را ردیابی و ثبت کند. ابتدا قرار بود همین قانون تا سال ۲۰۲۱ تمدید شود اما نمایندگان تشخیص داده‌اند نیاز است اختیارات در برخی بخش‌ها برای جاسوسی از فضای وب افزایش یابد. بر اساس متمم چهارم قانون اساسی آمریکا که بخشی از منشور حقوق این کشور را تشکیل می‌دهد، حریم شخصی، منزل، مدارک، متعلقات و… افراد در برابر تفتیش و دخالت بی‌مورد محافظت می‌شود و هیچ حکمی اعم از بازداشت و… نباید بدون دلیل موجه و پیش از اثبات در دادگاه برای افراد صادر شود. این قوانین شامل همه افرادی می‌شود که تابعیت آمریکایی دارند و شهروند این کشور به شمار می‌روند. آنچه درباره نقض صریح حریم خصوصی در آمریکا گفته شد، زمانی جالب‌تر می‌شود که با نگاهی به گزارش‌های بین‌المللی و اقدامات آمریکا در حوزه حقوق بشر، متوجه می‌شویم از جمله مواردی که آمریکایی‌ها برای وارد کردن اتهام نقض حقوق بشر به کشورهای مخالف خود بیان می‌کنند، همین مورد نقض حریم خصوصی است. در واقع آمریکا سالانه گزارش‌های بیشمارى درباره میزان احترام به حریم شخصی در کشورهای مختلف منتشر می‌کند و بسیاری از دولت‌ها را برای زیر پا گذاشتن این حقوق مورد نقد و حجهه تبلیغاتی شدید قرار می‌دهد. این در حالی است که برعکس ادعای آمریکایی‌ها مبنی بر رعایت کامل حقوق افراد و احترام به حریم شخصی در آمریکا، میزان اجرایی شدن این قانون در ایالات متحده از کیفیت مطلوبی برخوردار نیست و افشاگری‌های ادوار استون، کارمند آزادس امنیت

ملی آمریکا (NSA) مبنی بر زیر نظر بودن حساب‌های بانکی، تماس‌های تلفنی و فعالیت‌های اینترنتی آمریکایی‌ها طی سال‌های گذشته، بیش از پیش لزوم وضع قوانینی درباره احترام بیشتر به حریم شخصی افراد را مطرح کرده است. هر آمریکایی بعد از اینکه به دلایل امنیتی دستگیر می‌شود و مورد بازجویی قرار می‌گیرد، متوجه می‌شود که پیش از این زندگی‌اش تحت رصد و جاسوسی بوده است. چنین فردی نه در مراحل بازجویی و نه در مراحل برگزاری دادگاه، هیچ حقی ندارد تا

یک شهروند آمریکایی در حال دستگیری توسط پلیس

به نقض حریم خصوصی اش معترض شود. این در حالی است که آمریکایی‌ها بخوبی می‌دانند در حالت عادی نیز بسیاری از مسائل خصوصی زندگی آنها تحت کنترل و رصد قرار دارد. این دقیقاً همان نقطه‌ای است که دولتمردان آمریکایی در مقام پاسداری از حقوق بشر! به دیگر کشورهای دنیا (مخالفان آمریکا) ایراد وارد کرده و آنها را به نقض حقوق بشر متهم می‌کنند.

■ **جاسوسی سیستماتیک دستگاه امنیتی و قضایی آمریکا از شهروندان خود**

نقض حریم خصوصی در ایالات متحده آمریکا را می‌توان با قاطعیت یکی از موارد نقض حقوق بشر به شکل سیستماتیک در این کشور دانست. بر اساس اسناد فاش شده از سیستم‌های امنیتی این کشور تقریباً همه شهروندان آمریکایی حداقل یکبار به شکل نامحسوس رصد و مانیتور شده‌اند، به زندگی و حریم خصوصی آنها ورود شده و اطلاعاتی از آنها کپی شده است. طبق اسناد استون، سازمان‌های اطلاعاتی این کشور برای اقدام به بسیاری از فعالیت‌های جاسوسی خود علیه شهروندان آمریکایی از حکم قضایی استفاده کرده و به شکلی سیستماتیک این حق را نقض کرده‌اند. طبق گزارش‌سی که در چهارم ماه مه سال ۲۰۱۲ از پایگاه اینترنتی سی نت (CNET) منتشر شد، دفتر مشاوره اف‌بی‌آی پیش نویس قانونی پیشنهادی را تهیه کرده است که طبق آن پایگاه‌های اینترنتی شبکه‌های اجتماعی، ارائه‌کنندگان خدمات پیام کوتاه، تلفن‌های اینترنتی و گفت‌وگوی تصویری از طریق رایانه‌ها باید کدهای خود را تغییر می‌دادند تا محتوای همه پیام‌های ارسال شده قابل پیگیری باشد. گفتنی است دستگاه اطلاعاتی آمریکا با تمام زیرشاخه‌های خود، تنها به رصد شهروندان آمریکایی داخل کشور بسنده نکرده، بلکه اسناد تک‌اند هزنه‌های گاردین و واشنگتن پست حاکی از گسترش دامنه جاسوسی‌های دولت آمریکا به شهروندان کشورهای مختلف جهان است. مطابق آنچه افشا شده، مؤسسات اطلاعاتی آمریکا در چارچوب طرحی به نام «پریسم» (PRISM) به سرورهای بزرگ‌ترین شرکت‌ها از جمله گوگل، مایکروسافت، فیسبوک، یاهو، اسکایپ و اپل دسترسی دارند. درباره فیسبوک نیز گفته می‌شود که در سال ۲۰۰۶ با قدرت گرفتن این شبکه اجتماعی آزادس امنیت ملی آمریکا بخش جمع‌آوری اطلاعات آشکار خود را تعطیل کرد تا بعد از آن دیگر برای جمع‌آوری اطلاعات آشکار خود به فیسبوک مراجعه کند. به گفته بسیاری از فعالان حقوق بشر و مخالفان جاسوسی‌های دولت آمریکا، این اقدام شامل دستیابی به اطلاعات خصوصی افراد نیز می‌شود اما دولت آمریکا مدعی است که حریم خصوصی افراد و اطلاعات ظاهراً غیر قابل دسترسی آنها جزء اطلاعات آشکار نبوده و دسترسی به آن وجود ندارد. تداوم اجرای «قانون میهن‌دوستی» آمریکا که پس از حملات ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱ در کنگره آمریکا تصویب شد و به امضای رئیس‌جمهور وقت رسیده، مصداق دیگری از نقض حریم شخصی است. طبق این قانون قوه مجریه می‌تواند آزادانه نسبت به گذشته برای مقابله با حملات تروریستی

گزارش «وطن امروز» از موارد نقض حقوق بشر در خاک آمریکا

شلیک هویت آمریکایی به کودکان قربانی

تلویزیونی CNN با انتشار این خبر اعلام کرد: «در سال‌های اخیر در آمریکا تیراندازی‌های متعددی رخ داده است که در یک تیراندازی، چندین نفر کشته شدند». ماجرای تیراندازی ۲۶ کشته که ۲۰ نفر از آنها کودک بودند یا تیراندازی در چارلستون با ۹ کشته و تیراندازی در شهر سن‌برناردینو در جنوب کالیفرنیا و تیراندازی در شهر اورلندو در فلوریدا مصادیقی از این تیراندازی‌های هولناک است که به نوعی به هویت آمریکایی تبدیل شده است. در سال ۲۰۱۵، در هر روز ۱۰۲ نفر در آمریکا به ضرب گلوله کشته شدند. در مجموع، در این سال بیش از ۱۱ هزار نفر به ضرب گلوله کشته شدند. در همین سال، بیش از ۲۱ هزار نفر نیز با اسلحه خودکشی کردند. در سال ۲۰۱۴، حدود ۸۱ هزار نفر نیز به علت اصابت گلوله زخمی شدند. همچنین CNN اعلام کرده است: «اگر خشونت‌ها و کشتارهای ناشی از سلاح را در آمریکا با دیگر کشورهای ثروتمند جهان مقایسه کنیم، باید بگوییم آمریکا وضعی کاملاً متفاوت دارد. بررسی‌ها نشان می‌دهد در سال ۲۰۱۲، تعداد قتل‌های با سلاح در آمریکا در هر هزار نفر، ۷ برابر کانادا، ۵۰ برابر آلمان و ۶۰ برابر انگلیس بوده است.»

■ **کودکان، از قربانیان بی‌دفاع سلاح‌های آمریکایی تا کشتن برای زندان!**
هر یک از این گزارش ضمن معرفی قانون مالکیت و حمل سلاح و حتی استفاده از سلاح در برخی ایالت‌های آمریکا، آمارهای منتشر شده از سوی رسانه‌های آمریکایی درباره تبعات این قانون را بیان کردیم. در ادامه نگاهی می‌اندازیم به دیگر تبعات قانون مالکیت سلاح در آمریکا که نشان می‌دهد هزینه‌های قانون مذکور

یک شهروند آمریکایی در حال دستگیری توسط پلیس

زده است که در سال ۲۰۱۷، ۸/۴ میلیارد دستگاه مختلف به اینترنت متصل شده‌اند. این آمار حاکی از افزایش ۳۱ درصدی دستگاه‌های متصل شده نسبت به سال گذشته است و این شرکت با وارد دارد تا سال ۲۰۲۰، هر فرد روی کره زمین، ۳ دستگاه هوشمند در اختیار خواهد داشت. پروفیسور فرگوسن در گفت‌وگو با واشنگتن پست گفته است: «مردم آمریکا تازه از خواب بیدار شده و متوجه می‌شوند که گوشی‌های هوشمند آنها قرار است درباره آنها خبرچینی کنند». و این دستگاه‌ها جزئیاتی بسیار شخصی از زندگی افراد را آشکار خواهند کرد که قطعاً کسی نمی‌خواهد آن را در اختیار سیستم قضایی بگذارد. دولت آمریکا در چند دهه اخیر نظرات و تجسس‌های بیشتری درباره شهروندان این کشور به عمل آورده است. به نحوی که در گزارش شورای حقوق بشر، آمریکا متهم شده است که با نصب دستگاه‌های اسکن کامل بدن در فرودگاه‌ها و تصویربرداری از بدن افراد، به حریم شخصی، حقوق خصوصی و آزادی دینی آنان تجاوز می‌کند. همچنین اخیراً پایگاه اینترنتی نشریه آمریکایی «هیل» در سال ۲۰۱۷ اعلام کرد برخی کارکنان وزارت خزانه‌داری آمریکا فاش کردند این وزارت‌خانه اطلاعات خصوصی درباره سوابق مالی شهروندان این کشور را به طور غیرقانونی گردآوری کرده است. کارمندان شبکه اجرایی جرائم مالی در این وزارت‌خانه برای نخستین‌بار از این اقدام غیرقانونی پرده برداشتند. از همین روش‌هاو بازرس کل وزارت خزانه‌داری آمریکا در گفت‌وگو با خبرگزاری اسوشیتهد پرس، اعلام کرد در حال تحقیق روی گزارش رسانه‌ها درباره اقدام غیرقانونی بخش اطلاعات این وزارت‌خانه است. در مجموع بر اساس اسنادی که تاکنون به دفعات از کاتال‌های مختلف منتشر شده است، نظام آمریکا هیچ‌گاه حریم خصوصی شهروندان را به رسمیت نشناخته و حتی بنا به دلایل امنیتی شهروندانش در خارج آمریکا را نیز مورد رصد قرار داده است؛ امروز آمریکایی‌ها بخوبی می‌دانند که همه اطلاعات و اقدامات آنها از سوی نظام این کشور کنترل شده و در صورت بروز هرگونه مشکلی، در دادگاه‌ها علیه همین افراد مورد استفاده قرار می‌گیرد.

یک شهروند آمریکایی در حال دستگیری توسط پلیس

متحده آمریکا از حق نگهداری و حمل سلاح محافظت می‌کند. آمریکایی‌ها سلاح را هویت خود می‌دانند اما این وسیله در عمل هویت آنها را هدف قرار داده و این کشور را به یکی از ناامن‌ترین نقاط دنیا تبدیل کرده است. سالانه بیش از ۱۰۰ هزار نفر در این کشور هدف گلوله قرار می‌گیرند. کلینتون، رئیس‌جمهور اسبق آمریکا در زمان ریاست خود از کشته شدن روزانه ۹۰ نفر در آمریکا به وسیله سلاح گرم خبر داده و می‌گوید: «سالانه ۳۳ هزار نفر در این کشور با اسلحه به قتل می‌رسند و این به معنای کشته شدن ۹۰ نفر در روز با شلیک اسلحه است.» ۳۰ هزار نفری که سالانه به وسیله اسلحه در آمریکا کشته می‌شوند، غیر از مردم عادی هستند که به وسیله پلیس آمریکا کشته می‌شوند. حوادث تلخ سال‌های اخیر در آمریکا که قربانیان بسیاری از آنها کودکان بیگناه بوده‌اند، هشدارها درباره لزوم کنترل نگهداری و حمل سلاح را افزایش داده است. در ۲ نمونه مشهور انجام تیراندازی در سینمایی در ایالت کلورادو و تیراندازی در مدرسه‌ای در ایالت کنیتیک انجام شد که از حملات وحشت‌آور مسالحنه در آمریکا محسوب می‌شود. در یکی از این حوادث «جیمزای هولمز» ۲۴ ساله در بیستم ماه ژوئیه سال ۲۰۱۲، در حالی که یک تفنگ «آز ۱۵»، یک تفنگ شکاری و دست‌کم یک

اسلحه جیبی حمل می‌کرد، واردسالن سینمایی در منطقه آلورورا در کلورادو شد. وی به همه افرادی که در سینما در حال تماشا فیلم بودند، تیراندازی کرد. این حمله به کشته شدن دست‌کم ۱۲ نفر و زخمی شدن ۵۹ تن دیگر منجر شد. در مورد «آدام لانز» ۲۰ ساله در چهاردهم دسامبر سال ۲۰۱۲، در مدرسه ابتدایی سنندی هوک در منطقه نیوتاون در کنیتیک ۲۰ کودک و ۶ نفر از کارکنان مدرسه تیراندازی کرد و آنها را کشت. وی پس از این حمله اقدام به خودکشی کرد اما پیش از اینکه به مدرسه حمله کند، به مادر خود نیز تیراندازی کرده و وی را کشته بود. این حمله، پس از کشتار سال ۲۰۰۷ در ایالت ویرجینیا که ۳۲ کشته برجا گذاشت، دومین تیراندازی مهلک در مدرسه در تاریخ آمریکا محسوب می‌شود. مراکز عمومی در این کشور، مدارس و مراکز آموزشی آمریکانیز در سال‌های گذشته، بارها شاهد چنین خشونت‌هایی بوده‌است. آمار نشان می‌دهد هر ساله تعداد بسیاری از دانش‌آموزان آمریکایی در حوادث تیراندازی در مدارس کشته می‌شوند. حادثه دانشگاه ویرجینیا با ۳۲ کشته و دبستان سنندی هوک با ۲۷ کشته از مرگ‌بارترین تیراندازی‌ها در ۱۸ ماه اخیر آمریکا بوده که در مراکز عمومی رخ داده است. دولتمردان آمریکایی در حالی برای حل و رفع این معضل هیچ اقدامی نمی‌کنند که در واقع این قانون را می‌توان مصداق صریح نقض حقوق مردم آمریکا دانست. مساله‌ای که در سایه عدم پیگیری‌های مجامع حقوق بشری، همچنان در ایالات متحده آمریکا رواج داشته و قربانیان آن نیز به شکلی فزاینده افزایش می‌یابد.